

Toimetuse ja tallituse:
Rakvere, Viru Maleva staap.
Telefon 8.

Kuulutuste hind:
Kuulutuste küljel 3 s. veeru mm.
Esiküljel 8 „ „ „
Teksti sees . . . 12 „ „ „

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimise hind:
postiga 1 kroon aastas.

Tellimisi võtavad vastu peale maleva
staabi kõik kompaniide päälükud
ja naiskodukaitse jaoskondade
esinaised.

ESTI
RAHVUS-
RAAMATUKOGU

Viru

Malevlane

SP. 5499

ENSV
Riiklik
Raamatukogu

Nr. 9

Neljapäeval, 16. mail 1940. a.

XII aastakäik.

KAITSELIIDU ÜLEMA KÄSKKIRI

NR. 28

Tallinnas, 6. mail 1940. a.

§ 1.

Käsin Kaitseliidus teenivatel kaadriohvitseridel ja instruktoritel-riigiteenijatel teenistuskohuste täitmisel kanda vormiriietust.

§ 2.

On ilmnud, et mitte kõik kaitseliitlased ei pea kinni Kaitseliidu vormikandmise määrustest ja Kaitseliidu Kodukorraga maksuma pandud sõjaväelistest kommetest. Nii võib kohata tänavatel ja avalikkudes kohtades kaitseliitlasi, kellel palitu nõõbid lahti, riided kortsunud ja määrdu nud.

Samuti võib tähele panna mitte-sõjamehelikkude kõnnakut, ebaviisakat esinemist ja ebakorrektsed käitumised, mis tihsti ka mittekaains olekus. Liikumisel tänavatel ja avalikkudes kohtades hoitakse käed taskus ja sageli ka suitsu suus, millist nähet ei saa kuidagi viisakaks lugeda. Täiesti lubamatu on aga nähe, et üksikud kaitseliitlased tänaval, jaamaesisel või mujal avalikus kohas, kus tuleb viibida ainult lühikest aega, liiguvad relvaga ja suitsu suus.

Võib tähele panna ka seda, et tihhti armastatakse vormis käia ka seal, kus see ei ole igakord sünnis ega lubatud.

Niisuguste üksikute kaitseliitlaste korralduslik vahetus ja ebaviisakas käitumine ei sobi vormikandmisel ja heidab halba varju Kaitseliidule.

Nõuan, et kaitseliitlased vormi kandmisel silmas peaksid järgmist:

- vorm olgu puhas ja hästi hooldatud;
- vormi tuleb kanda distsipliini nõuete ja maksvate määruste kohaselt;
- vormi kandmisel peab vormikand-

ja ennast alati sõjamehelikult ja korralikult üleval pidama;

— vormi kantakse teenistuskohuste täitmisel ja väljaspool seda, kui selleks on sünnis koht ja aeg;

— vormi ei tule kanda seal, kus see on üldiselt keelatud ja tegevuse iseloomu tõttu ei ole sobiv, nagu — igapäevaste koduste tööde juures, laatadel, turgudel, poliitilistel kooskäimistel, kostjana kohatus, nendes alkoholi müügi kohtades, kus vormiskäimine keelatud, näokatte pidudel, eraviisiliselt välismaal jne.

Juhin veel kord kõikide, nii pealike kui ka malevlaste tähelepanu sellele, et vormi kui organisatsiooni tunnus olgu kõrgelt hinnatud ja tõstatatud alati ausse.

Järelevalve vormi korralikuks kandmiseks lasub eeskätt malevate pealikel. Samuti on kohustatud järelevalvet vormi kandmiseks teostama instruktorid ja pealiked kõigis astmetes.

J. Orasmaa,
kindralmajor,
Kaitseliidu ülem.

Käskkiri välja antud 7. mail 1940. a. kell 1500.

KÄSKKIRI VIRU MALEVALE

Nr. 13.

14. mail 1940. a. Rakveres.

§ 1.

Avaldan Kaitseliidu ülema käskkirja nr. 30, 08. aprillist 1940. a.

§ 1. Alates 1930. a. on Kaitseliit korraldanud iga aasta karikavõistlusi sõjapüssist laskmises.

Karikavõistluste sisseviimisel oli üldine lasketase Kaitseliidus veel õige madal. Klassilaskureid ja kütte oli 1930. a. kokku 9,4% kaitseliitlaste üldarvust.

Sõltuvalt kaitseliitlaste üldlasketasemest ja klassilaskurite ja kütide

suhteliselt väikesest arvust koostati vastavalt sellele 1930. a. ka sõjapüssi karikavõistluste tingimused. Võistlustingimused olid ühesugused kõigile, vaatamata võistleja klassi kuuluvusele. Lasti 200 m kauguselt lamades toelt kümneringilise märgi pihta 5 lasku ja kolmandikkuju pihta 5 lasku; aeg laskmiseks oli piiramata.

1930. a. maksmapandud sõjapüssi karikavõistluste tingimused püsisid muutumatutena kuni 1937. aastani. 1937. aastal viidi sõjapüssi karikavõistluste tingimustesse väikesed korrektiivid: kadus kümneringiline märk, asemele võeti ilmuvad lahingukujud (kolmandikkuju ja lamava laskuri kuju), aega iga lasu andmiseks piirati. Laskekaugus ja laskeasend jäid endisteks; samuti jäi endiseks nõue, et kõik mehed lasevad ühede ja samade tingimuste kohaselt.

Üldine lasketaseme tõus Kaitseliidus (klassilaskureid ja kütte oli: 1937. a. — 56,3%; 1938. a. — 68,7% ja 1939. a. — 70,4% kaitseliitlaste üldarvust) näitab, et on tulnud aeg üles seada uusi nõudeid ja eesmäärke laske alal.

Arvesse võttes: 1) üldist lasketaset Kaitseliidus; 2) 1935. a. maksmapandud laskekoolis ettenähtud laskeharjutuste sisu ja läbiviimist ja 3) seniste ja 1939. a. katsetamisel olnud uute sõjapüssi karikavõistluste tingimuste kohaselt saavutatud tulemusi panem maksma alates 1. aprillist s. a. sõjapüssi karikavõistluste tingimused.

Uute karikavõistluste peamiseks erinevuseks senistest on:

- karikavõistlustel klassilaskurite laskmine 300 m kaugusele senise 200 m asemel ja
- mida kõrgemas laskeklassis mees on, seda suuremad nõudmised on temale karikavõistlustel.

Seega siis — Kaitseliit on seljatanaha jätnud kahesaja meetri laske-rajad ja läheb uute lootustega vastu laskmisele 300 m ja suuremate kauguste peale.

§ 2. Sõjapüssi karikavõistlused kõigis malevate allüksustes käsen korraldada alates 1. aprillist s. a. KLM § 29—36 määruste ja käesoleva käskkirja lisas toodud tingimuste kohaselt.

§ 3. „Kaitseliidu laskevõistlustes ja nende määrustes“ toodud sõjapüssi karikavõistluste tingimused (§ 26, 27 ja 28) ja minu käskkirja nr. 14-a. 27. märtsist 1939. a. juures 1939. aastal katsetamisele määratud karikavõistluste tingimused sõjapüssist laskmises lugeda maksvusetuks.

§ 4. Üleminekuga sõjapüssi karikavõistluste korraldamisele uute tingimuste kohaselt astume suure sammu edasi laskeala arendamises.

Möödunud aastal uute tingimuste kohaselt katselaskmised Malevates näitasid, et:

1. kaitseliitlased suures enamuses, üle minnes 300 m laskmisele, pole oma püssi sisse lasknud;

2. sõltuvalt suurenenud kaugusest mehed ei oska arvestada kõrvalmõjusid kuuli lennule ega oska valida sihtpunkti;

3. paljud kõrgemate klasside laskekurid ja isegi kütid laskmisel lamades käelt ei oma kindlat laskeasendit;

4. pole korraldatud küllaldaselt õppelaskeharjutusi, mis arendaksid kaitseliitlaste laskeosavust karikavõistluste harjutuste täitmiseks.

Kuna uued tingimused seavad üles kõigile võimetele vastavad nõuded, s. o. kõrgemale klassile — suuremad, madalamale klassile — väiksemad, siis peame hoolitsema, et iga kaitseliitlane ka tegelikult omaks selle oskuse, mida nõutakse klassilt, kuhu ta kuulub.

Kaitseliitlaste arvamuste ärahoidmiseks, nagu oleksid uued karikavõistluste harjutused üle jõu käivad, peavad kõik pealikud, kelle õlgadel lasub laskeala õpetamine ja laskmistele läbiviimine, võtma endile algava laskeasta tegevuse raskuspunktiks ülesande, et kõik neile alluvad mehed uute karikavõistluste tingimuste kohaselt saavutaksid vähemalt rahuldavaid tulemusi. Selleks ükski kaitseliitlane ei tohi minna karikavõistlustele ettevalmistamatult. See tähendab, et kõik klassilaskurid ja kütid, kes peavad võistlema 300 m kauguselt, peavad tundma oma püssi jooksu mitmesuguste ilmastikuolude juures 300 m kaugusele, peavad

omama kindla laskeasendi ja peavad olema võimelised karikavõistluste harjutuste täitmiseks. Algajad peavad tundma oma püssi jooksu 200 m peale.

Klassilaskuritega ja kütidega, kes on unustanud oma püssi jooksu 300 m kaugusele tuleb läbi viia püsside sisselaskmine. Õppe-Spordiosakonnal püsside sisselaskmise kohta 300 m kaugusele anda juhtöörid.

Vähe on kasu sisselastud püssist, kui laskur ei tunne laskmise ajal esinevaid ilmastiku, eriti aga tuule, mõjusid kuuli lennule.

Alates 300 m. avaldab juba keskmine (4 m sek.) külgtuul nii suurt mõju kuuli lennule, et selle mõju suurus mitte teades ja mitte arvestades ei või olla juttugi lahingumärgi tabamisest.

Kõige otstarbekohasem ja praktilisem on tuule kõrvaleiviivat mõju kuuli lennule määrata kindlaks tegeliku laskmisega.

Nõuan, et tulevikus kõik laskejuhatajad iga kord vahetult enne laskmise algust (õppelaskeharjutused ja karikavõistlused), tuule kiiruse või valgustuse muutudes ka laskmise kestel, tegeliku laskmisega määraksid kindlaks ilmastiku, eriti tuule, mõju kuuli lennule.

Tuule kõrvaleiviiva mõju suurus ja ilmastikust teiste mõjude kindlaksmääramist tegeliku laskmisega toimetada järgmiselt: laskejuhataja määrab kaks kindlat laskurit, kes lamades toelt või toetatud käelt asendis lasevad ühe ja sama sihtpunktiga eelolevale harjutusele või karikavõistlusele ettenähtud kaugusele ja märgi pihta kumbki ühe seeria 3—4 lasku. Saadud tulemuste põhjal laskejuhataja määrab kindlaks õige sihtpunkti, s. o. et antud sihtpunkti sihtides keskmine tabamise punkt asuks märgi keskel.

Laskejuhataja peab kõigile laskma ilmunud meestele enne nende asumist tulejoonele ära seletama ilmastikust tingitud kõrvalmõjude suuruse, sihtimise iseärasuse (päilke), kätte näitama õige sihtpunkti ja määrama õige sihikuseade.

Kõigile laskeala õpetajatele üheks tähtsaimaks ülesandeks on, et I ja esilaskurite klassi laskurid ja kütid õpiksid kätte lamades käelt kindla laskeasendi.“

§ 2.

Teen kohuseks kõigile üksustele Kaitseliidu ülema käskkirjas toodud nõuded omaks võtta, erilist rõhku pannes püsside sisselaskmisele 300 m pealt.

Loodan, et karikavõistluste korral-

damine üksustes uute tingimuste kohaselt toimub endise huvi ja eduga.

§ 3.

Luban vormeerida Oonurme üksikrühma juurde Naiskodukaitse jaoskonna. Oonurme jaoskonna vormeerijaks ja ajut. esinaiseks määran Salme Joosepi t. Ots'a, arvates 21. aprillist 1940. a.

Õiendus: ljh. nr. 163.

§ 4.

Määran Kütü üksik ratsarühma jaoskonna esinaiseks isiku enda nõusolekul Leeni Vaigur'i, arvates 21. aprillist s. a.

Õiendus: ljh. nr. 154.

§ 5.

Kinnitan Palmse kompani Võsu mererühmas pealikuid kohtadele järgnevalt:

Lobineeme sideposti pealikuks — Kamarik Hugo,

Lobineeme sideposti plk. abiks — Käsokond Juhan,

1. paadi pealikuks — Tommula Väino,

1. paadi pealiku abiks — Pootsmann Rudolf,

2. paadi pealikuks — Lilleste Valjar,

2. paadi pealiku abiks — Suigu, Rein,

arvates 01. maist s. a.

Õiendus: ljh. nr. 207.

§ 6.

Kinnitan Tudu üksikrühmas pealikuid kohtadele, arvates 15. aprillist s. a. järgmiselt:

I rühma 3. jao pealikuks — Elmar Välba.

II rühma pealiku abiks — Arvo Väli,

II rühma 1. jao pealikuks — Karl Rannala.

II rühma 4. jao plk. abiks — Arnold Sillamäe.

Üksikrühma laskejuhatajaks — jao plk. Ruudi Veinsoo,

I rühma laskejuhatajaks — rhm. plk. Karl Lohu,

II rühma laskejuhatajaks — jao plk. Karl Rannala.

Õiendus: ljh. nr. 161.

§ 7.

Lugeda Malevasse vastuvõetuks ja arvata üksuste koosseisudesse kaitseliitlasi järgmiselt:

Undla kompani koosseisu:

kui end. Kohtla-Järve komp. kl. — Artur Nurk, arvates 05. maist s. a.

kui end komp. kl. — August Nukk, arvates 05. maist s. a.

Maleva staabi komando koosseisu: erakorraliselt — Endel Kõll, arvates 09. maist s. a.

Voka kompani koosseisu:

kui end. kompani kl. — Harald Rai-

vet ja Tõnis Linnamaa, arvates 09. maist s. a.

Õiendus: ljh. nr. 23.

§ 8.

Lugeda Malevasse vastuvõetuks ja arvata Viru Ringkonna ja jaoskondade koosseisudesse liikmeid järgmiselt:

Mahu jaoskonna koosseisu:

Helene Taremaa, Aime Trei, arvates 21. aprillist s. a.

Põhja-Peipsi jaoskonna koosseisu: Tamara Mihaili t. Alet, Hilda Pauli t. Kingu, Maria Kaljula, arvates 26. aprillist s. a.

Õiendus: ljh. nr. 6.

§ 9.

Maleva koosseisust ja üksuste nimekirjadest mahakustutada kaitse-liitlasi järgmiselt:

Kohtla kompani koosseisust:

liikmemaksu mittetasumise tõttu — toet. liikmed Rudolf Onton, Bruno Kaup, Richard Tisler, arvates 01. aprillist s. a.

Kunda üksik kompani koosseisust: elukoha muutmise tõttu — Aleksander Suursoo, arvates 02. maist s. a.

Põhja-Peipsi üksikrühma koosseisust:

elukoha muutmise tõttu — Paul Alavere, arvates 01. maist s. a. Sõjaväeteenistusse mineku tõttu — Bruno Jukka, arvates 01. aprillist s. a.

Undla kompani koosseisust:

tegevusest mitteosavõtmise tõttu — Jaan Pajuste, Rud. Vildek, Juhan Milvaste, Herbert Montak, Rihard Paulmann, Johannes Kõlamets ja Heinrich Palmisto, arvates 28. aprillist s. a.

Oonurme üksikrühma koosseisust: Sõjaväeteenistusse mineku tõttu — Paul Kallas, arvates 01. maist s. a. elukoha muutmise tõttu — Viktor Stseglov, arvates 01. maist s. a.

Õiendus: ljh. nr. 7.

§ 10.

Maleva koosseisust, Viru Ringkonna ja jaoskondade nimekirjadest mahakustutada liikmeid järgmiselt:

Rakvere linna jaoskonna nimekirjast:

omal soovil — Mary Pärn, arvates 05. aprillist s. a.

Põhja-Peipsi jaoskonna nimekirjast:

elukoha muutmise tõttu — Salme Alavere ja Magda Feršel, arvates 26. aprillist s. a.

Õiendus: ljh. nr. 54.

Alguskirjale allakirjutanud:

G. V a h e r,

kolonelleitnant,

Viru Maleva pealik.

Ä r a k i r i. R i n g k i r i.

E. V.

Kaitseliidu Peastaap.

29. apr. 1940. a.

Nr. 62-M.

Tallinn.

Malevate pealikutele.

Ringkirja 25. 04. 39. a. Nr. 62-M muudan ja panen 1. maist s. a. alates maksma järgmise korra:

Väikekal. padrunite tellimisel nõuavad välisfirmad uute müügil tarvitatud kesti vastu, vastasel korral ei ole lootust uute padrunite ostmiseks. Seda arvesse võttes tulevad kõik väikekal. kestad kuni 1. maini allüksustelt kokku koguda ja Peastaapi saata.

1-st maist s. a. alates tulevad laskmistel võimalikult kõik v. kal. kestad kokku korjata ja iga 1-ks märtsiks Peastaapi saata. Saatekirjale juurde lisades nimekirja, kust näha kui palju ühest või teisest allüksusest kesti Peastaabile tagasi saadeti.

Neil juhtudel kui lähingupadrüni kuul vahetatakse ümber täpsuskooliga, tulevad vahetusest saadud kuulid kõik koguda maleva staapi ja need iga eelarveaasta lõpuks Peastaapi saata. Samuti saata ära praegu malevates ja malevate allüksustes oleva sõjapüssi padrunite ümberlaadimiseks kõlbmatud kuulid.

K. K a s k,

Majandusosakonna pealik.

T. P u l l i s a a r,

Kraami-var. jaoskonna pealik.

R i n g k i r i.

Kõigi üksuste pealikutele.

Palun ringkirja kohaselt kõik v. kal. kestad kokku koguda ja ära saata Maleva staapi 25. maiks s. a. ja edaspidi kestad saata Maleva staapi iga aasta 15. veebruariks.

7. mail 1940. a. nr. 211, Rakveres.

G. V a h e r,

kolonelleitnant,

Viru Maleva pealik.

A. T i i m u s,

sekretär.

Teedaanne Rakvere 1. malevkonnale.

Malevkonna XV aastapäeva laske- ja sõjalise iseloomuga võistlused peetakse pühapäeval, 26. mail s. a. Paeremos.

Võistluste kava:

1. Laskevõistlus küttidele — algus kell 1800.
2. Laskevõistlus algajatele ja klassilaskuritele — algus kell 08.30.
3. Laskevõistlus v. kal. vintpüssist — algus kell 08.30.
4. Laskevõistlus püstolitest — algus kell 08.30.

Riietus laskevõistlustel KLM. § 11 p. 3 kohaselt.

5. Sõjalise iseloomuga võistlused:

- a) jalarännak
- b) ratturite rännak
- c) sõjaline kolmevõistlus.

Riietus sõjalise iseloomuga võistlusel: kl. vorm, vöörihm, padrunitask; jalarännakuks saavad või poolsaavad sääresidemetega või sukka-dega.

A u h i n n a d:

Võistlustel igal alal esimesele kolmele kohale tulijad omavad isikliku auhinna või diplomi. Allüksuse paremuse järjekorras arvestatakse individuaalauhindad: I koht — 3 punkti, II koht — 2 punkti ja III koht — 1 punkt, peale selle lisaks aladel, millistel meeskonnad väljapandud, annavad kohtadele tulnud meeskonnad: I koht — 4 punkti, II koht — 3 punkti ja III koht — 2 punkti.

Samal päeval kell 2000 Maleva õppesaalis, Pikk tn. Nr. 7, aastapäeva-aktus ja võistlejatele auhindade väljajägamine.

V. K r i m m.

Lipnik,

malevkonna pealik.

N. K. VIRU MALEVA VANEMA K Ä S K K I R I

Nr. 2.

Rakveres, 19. aprillil 1940. a.

§ 1.

Vabastan Malla rühma vanakotka kohalt Artur Koort'i elukoha muutmise tõttu, arvates 29. jaanuarist 1940. a.

Ühtlasi kinnitan Malla rühma vanakotkaks Eerik Suurväli, samast ajast arvates.

§ 2.

Kinnitan Kiltsi rühma vanakotkaks algk. juhataja Aleksander Traks'i, kotkaks nk. Elmar Püssa ja kotka abiks Elmar Püss'i arvates 15. jaan. 1940. a.

§ 3.

Lugeda organiseerituks N. K. Rääsa rühm. Rühma vanakotkaks kinnitan koolijuhataja Rudolf Seppa, vanakotka abiks Otto Soolep'i, kotkaks Heinrich Sepp'a, lippuriks Meinhard Noole ja signalistik Kalju Kuustik'u.

Rühma asutamise ja staabi koosseisu kinnitamise ajaks lugeda 19. veebr. 1940. a.

§ 4.

Lugeda maleva instruktor Ilmal Aavik olnud Elvas instruktorite õppepäevadel 15.—17.vebruarini 1940.

M. K u t t i,

Maleva vanem.

P. R a u d s e p p,

Aj. Maleva pealik.

N. K. VIRU MALEVA VANEMA KÄSKKIRI

Nr. 3.

Rakveres, 20. aprillil 1940. a.

§ 1.

Avaldan teadmiseks väljavõtte N. K. Vanema käskkirjast nr. 129 § 7.

Avaldan teadmiseks Kaitseliidu ülema käskkirja nr. 13, 13. 02. 40. a. § 1. Minu ksk. nr. 109, 01. s. a. alusel Aegviidus 27. ja 28. jaanuaril korraldatud üleriigilistel 18 ja 50 km ja Noorte Kotkaste 5 km suusatamise võistlustel saavutati järgmisi tagajärgi:

Noorte Kotkaste 5 km suusatamises A klassis:

2. Puusepp, Evald — Viru Mal. 22.31
5. Rinde, Heino „ „ 23.23
9. Luhamaa, Erik „ „ 24.00

B klassis:

9. Pentjärv, Endel — Viru Mal. 25.40

Noorte Kotkaste 5 km suusatamises malevate vahelises paremuses Poola Küttide Liidu rändauhinnale:

Malev	A klass		B klass		Kokku	
	Punkte	Koht	Punkte	Koht	Punkte	Kokku
Narva	256	II	209,5	II	465,5	I
Järva	191	IV	224	I	415	II
Viru	256,5	I	150	IV	406,5	III
Tallinn	218	III	153	III	371	IV
Tartumaa	169,5	V	129	V	298,5	V
Lääne	143	VII	119	VI	262	VI
Sakalamaa	120,5	VIII	80	IX	200,5	VII
Harju	94,5	IX	103	VII	197,5	VIII
Valga	151,5	VI	21	VIII	172,5	IX
Petseri	88,5	X	79,5	X	168	X

§ 2. Poola Küttide Liidu rändauhinnale parimale noorte-malevale võitis esimest korda Noorte Kotkaste Narva Malev 465,5 punktiga. Jäädavaks omandamiseks tuleb auhinda võita 3 korda. Senini on võitjaks olnud: 1931. a. Noorte Kotkaste Petseri Malev, 1935. ja 1936. a. Noorte Kotkaste Viru Malev.

Noorte Kotkaste Vanema rändauhinnale parimale noorele kotkale A klassis võitis esimest korda A. Tikkermaa — Noorte Kotkaste Lääne Malevast. Jäädavaks omandamiseks tuleb auhinda võita 2 korda.

Ungari sõbra rändauhinnale parimale noorele kotkale B klassis võitis esimest korda H. Pent — Noorte Kotkaste Järva Malevast. Jäädavaks omandamiseks tuleb auhinda võita 2 korda. Senini on võitjaks olnud: 1931. a. K. Kallas Noorte Kotkaste Harju Malevast, 1935. a. E. Laanest Noorte Kotkaste Lääne Malevast ja 1936. a. E. Peiner Noorte Kotkaste Viru Malevast.

§ 3. Muudan Ungari sõbra poolt Noorte Kotkaste suusatamisvõistlustele annetatud rändauhinnale „Ungari

sõbra albumi“ statuudi (minu ksk. nr. 14 § 2 — 1931. a.) alljärgnevalt:

„Ungari sõbra album“ — rändauhinnale parimale suusatajale Noorte Kotkaste B klassis. Jäädavaks omandamiseks tuleb võita 2 korda. Kui rändauhinnale võitja järgnevalt võistluseks B kl. vanuse ülemäärana on ületanud ja mitte enam kui ühe aasta võrra, siis võib tema samas klassis rändauhinnale kaitsmiseks individuaalselt kaasa võistelda. Sel puhul ei kuulu tema maleva B kl. meeskonna koosseisu ja tema tulemusi ei arvestata maleva paremuse hindamisel.

§ 4. Võistlused teostusid talvekuulmas, lumetusis ja võrdlemisi raskel maastikul. Hoolimata sellest oli osavõtt küllalt rohke ja võistlustel startijad viisid võistlused 100%-liselt rahuldavate tulemustega lõpuni. Eesmärgist tähelepanu väärus suur vaimustus, võistlusind ja püüdlikkus. Noorte Kotkaste võistlusel võistles üle 100 noore. Oli elevust ja hoogu võistlejais ja vaimustavat kaasaelamist nooris pealtvaatajais. Noored on talispordi alal võtnud tuld, seda tuleb edasi õhutada ja kõigiti soodustada.

Üldiselt õnnestusid võistlused hästi ja tulemustega olen täiesti rahul. Võistluste tegelikuks läbiviijaks oli Järva Maleva ja toetustajaks Naiskodukaitse Järva Ringkond, kes mõlemad oma ülesande täitsid asjatundlikult ja hästi.

Täna kõiki võistlustest osavõtjaid kaitseliitlasi ja Noori Kotkaid pingutavate võistluste eest. Täna ka võistluste korraldajaid, kohtunikke, toetustajaid ja kõiki teisi, kes võistluste heaks kordaminekuks kaasa aitavad.

§ 2.

16. ja 17. märtsil k. a. toimus Rakvere rühmajuhitide kursuse lõpetamine. Avaldan kursuse lõpetanute nimed:

Lõpetanud hindega — hea.
1. nk. Freimuth Erich — Rakvere IV rühmast.
2. nk. Kingo Johannes — Rakvere I rühmast.
3. kp. Kolts Arnold - Rakvere I r.
4. nk. Koovits Artur — Rakvere VII rühmast.

5. nk. Koovits Meinhard — Rakvere II rühmast.

6. nk. Lammas Aleksander — Sõmeru rühmast.

7. kp. Lammas Vambola — Sõmeru rühmast.

8. kp. Lillemägi Eduard — Kadri-na rühmast.

9. nk. Meilbaum Georg — Rakvere VII rühmast.

10. nk. Sikka Ferdinand — Rakvere VII rühmast.

Lõpetanud hindega „rahuldav“.

11. Raidla Voldemar — Kilti rühm.

§ 3.

Soovin kõigile rühmajuhitide kursuse lõpetanule õnne ja loodan, et oma õpitud teadmisi täie energiaga saavutusrikkalt rakendate noorkotkalikul tööpõllul.

M. Kutti,

maleva vanem.

P. Raudsepp,

Aj. Maleva pealik.

N. K. VIRU MALEVA VANEMA KÄSKKIRI

Nr. 4.

Rakveres, 22. aprillil 1940. a.

§ 1.

Määrän N. K. Viru Maleva hoiutegevuse juhiks instruktor Ilmar Aaviku, arvates 25. 03. 1940. a.

§ 2.

07. aprillil k. a. toimus Rakveres N. K. Narva ja Viru Malevate vaheline suusavõistlus. Võistlus toimus kolmel alal: 10, 5 ja 3 km, kusjuures tagajärjed kujunesid järgmiseks:

10 km.

1. kp. Lembit Tamm (Viru) aeg 30.26 min.

2. kp. Aleksander Kuuskmann (Narva) aeg 31.23 min.

3. kp. Aleksei Ilves (Narva) aeg 32.42 min.

4. kp. Oskar Kaljuveer (Viru) aeg 35.05 min.

5 km.

1. kp. Evald Puusepp (Viru) aeg 15.51 min.

2. kp. Heino Rinde (Viru) aeg 16.18 min.

3. kp. Albert Kask (Narva) aeg 17.04 min.

4. kp. Endel Kallismaa (Narva) aeg 18.47 min.

3 km.

1. kp. Alfred Niisuke (Narva) aeg 10.15.

2. kp. Bernhard Karukäpp (Narva) aeg 11.32.

3. kp. Arvo Raudva (Viru) aeg 11.35.

4. kp. Endel Kaarn (Viru) aeg 12.25.

§ 3.

Malevate vahelise võistluse ja rändauhinnale võitis kolmandat korda ja seega jäädavalt Viru malev. Punkte Narva Maleval 15, Viru Maleval 15. Arvestades raskemate maade ja ka esikohtade järgi, võitis võistluse Viru Malev.

§ 4.

K. L. Viru Maleva pealiku ja N. K.

Viru Maleva poolt väljapandud individuaal auhinnad võitsid:

10 km.

1. kp. Lembit Tamm — alpakaast toos.

2. kp. Aleksander Kuuskmann — hõbe lusikas.

5 km.

1. kp. Evald Puusepp — alpakaast toos.

2. kp. Heino Rinde — hõbe lusikas.

3 km.

1. kp. Alfred Niisuke — alpakaast toos.

2. kp. Bernhard Karukäpp — hõbe lusikas.

§ 5.

Soovin Maleva võistlusmeeskonnale õnne saavutatud tagajärgede eest ning avaldan teenistuse nimel tänu.

§ 6.

Lugeda tegutsevaks N. K. Annikvere laskuring, arvates 01. 04. 40. a. Kinnitan laskejuhatajaks plk. P. Saar'e ja laskuringi liigeteks: pk. E. Tiimus, A. Aug, E. Aug, M. Tarvel, O. Sunila, L. Länts, K. Bauman, K. Parvel.

§ 7.

Noorte Kotkaste Peastaabis on Viru Malevas tegutsevatest üksustest registreeritud järgmised üksused, järgmiste numbrite all. Üksuste juhtidel teha vastavad parandused registr. teatisele.

Rakvere I rühm ja I haukapere nr. 90, Rakvere II rühm ja haukapere nr. 91, Rakvere II rühm. 719, Rakvere IV rühm. 315. 325, Rakvere V rühm. (Tööstusõpilastekooli) nr. 732, Rakvere VI rühm. „Põhjakotka“ rühm. ja „Põhjapoegade“ II hp. nr. 713, Rakvere VII rühm. ja „Põhjapoegade“ I hp. nr. 821, Aluvere r. nr. 92, Karitsa nr. 787, Kloodi nr. 93, Kulina r. nr. 357, Laekvere r. nr. 268, Muuga r. nr. 711, Mädaape r. nr. 96, Nõmmise r. nr. 431, Roela r. nr. 97, Rägavere r. nr. 94, Sõmeru r. nr. 95, Venevere r. nr. 840, Viru-Jaagupi r. nr. 770, Vinni-Pajusti r. nr. 791, Põlula r. nr. 716, Aaspere r. nr. 429, Annikvere r. nr. 98, Haljala r. nr. 571, Kavastu r. nr. 374, Käsmu r. nr. 413, Sagadi r. nr. 257, Vihula r. nr. 504, Võhma r. nr. 209, Võsu r. nr. 224, Palmse r. nr. 808, Imastu r. nr. 247, Kadrina r. nr. 99, Kolu r. nr. 815, Kõnnu r. nr. 593, Läsna r. nr. 792, Neeruti r. nr. 759, Illuka r. ja hp. nr. 525, Järve r. nr. 717, Jõhvi hp. nr. 712, Jõhvi r. nr. 203, Kahula r. ja hp. nr. 813, Kohtla-Järve r. nr. 750, Kukruse hp. nr. 811, Mäetaguse r. nr. 101, Ratva hp. nr. 814, Toila

r. nr. 100, Pagari r. nr. 812, Voka r. nr. 102, Võrnu r. nr. 505, Aseri r. nr. 768, Mahu hp. 414, Unukse r. nr. 807, Koila hp. nr. 790, Vasta r. nr. 263, Avispea r. nr. 439, Eipri hp. nr. 819, Kiltsi r. nr. 149, Kurtna r. nr. 643, Rohu r. nr. 838, Salla r. nr. 147, Simuna r. nr. 148, Salla-Tammiku r. nr. 816, Pudivere r. nr. 823, Väike-Maarja Pioneer r. nr. 824, Väike-Maarja keskk. r. nr. 151, Aa r. nr. 215, Aidu ü. pesa nr. 239, Erra r. nr. 214, Kiviõli r. nr. 373, Saka r. nr. 714, Sonda r. nr. 503, Rääsa r. nr. 817, Purtse r. nr. 213, Püssi r. nr. 225, Iisaku r. nr. 226, Kuru r. nr. 561, Tudulinna r. nr. 718.

M. Kutti,

Maleva vanem.

P. Raudsepp,

Aj. Maleva pealik.

NKK VIRU RINGKONNAKOGU KOOSOLEK

peetakse 25. mail s. a. kell 11.30 Rakveres, Maleva õpperuumides, Pikk tn. nr. 7 (teisel korral) alljärgneva päevakavaga:

1. Koosoleku rakendamine.
2. 1939./40. a. aruanne.
3. 1940./41. a. eelarve.
4. Valimised.
5. Koosolekul üleskerkinud küsimused.

H. Malla.

Ringkonna esinaine.

Teadanne.

Määrän Undla kompani staabi korrapidajateks lk. a. mai ja juuni kuus järgmiselt:

5. mail 1940. a. kella 12.00—15.00 — plk. A. Kalbus,
16. mail 1940. a. kella 19.00—22.00 — skr. T. Tarm,
23. mail 1940. a. kella 19.00—22.00 — plk. K. Alasoo,
30. mail 1940. a. kella 19.00—22.00 — plk. A. Sikk.
2. juunil 1940. a. kl. 12.00—15.00 — plk. K. Augjärv,
13. juunil 1940. a. kl. 19.00—22.00 — plk. E. Klement,
20. juunil 1940. a. kl. 19.00—22.00 — plk. A. Kalbus ja
27. juunil 1940. a. kl. 19.00—22.00 — skr. T. Tarm.

A. Kalbus,
Undla komp. plk.

KAITSELIIDU 1939. A. TEGEVUSE ARUANNE

(01. 12. 1938. a. — 30. 11. 1939. a.)

A. Organisatsioon ja koosseis.

Seoses valdade reformiga on malevate ja malevkondade organisatsioon olnud väiksemaid muudatusi.

Organisatsiooni üldskeem on jäänud endiseks, s. o. Kaitseliit jaguneb 15 malevaks, need malevkondadeks jne. Iga maleva juures töötavad noorte kotkaste malevad, naiskodukaitse ja kodutütarde ringkonnad. Nende tegevust juhib ja koordineerib Kaitseliidu Peastaap.

1. detsembril 1939. a. oli:

— kaitseliitlasi	42.673
— NKK liikmeid	16.699
— noori kotkaid	19.846
— kodutütteid	19.962

Kokku: 99.180

Kaitseliidu pere 1939. a. jooksul on kasvanud järgmiselt:

— kaitseliitlaste arv 620 liik. võrra	
— naiskodukaitse l. a. 477 „ „	
— noorte kotkaste arv 631 „ „	
— kodutütarde arv 338 „ „	

Kokku: 2066 liik. võrra

Suurem osa Kaitseliidu perest moodustavad põllupidajad, ametnikud ja põllutöölised. Nende suhteline vahekord on jäänud endiseks.

B. Õppeala.

I Riviline ja taktikaline väljaõpe.

1. Juhtiva kaadri väljaõpe.

Sõjaliste teadmiste värskendamiseks ja täiendamiseks oli antud kõigile instruktoritele koduseks tööks: — lahendada üks taktikaline ülesanne kaardil ja — iseseisvaks uurimise tööks 30% instr. teemad.

Talveperioodil võtsid malevate pealikud ja instruktorid osa garnisonides korraldatud ohvitseride õppustest, nii palju kui seda Kaitseliidu tegevus võimaldas.

Suveperioodil korraldas Peastaap 2.—7. juunini instruktorite õppepäevad Elvas, kus käsitleti Kaitseliidu tegevusse puutuvaid küsimusi, kaasaja sõjategevuse iseärasusi ja Elva manöövri ettevalmistust taktikalise tegevuse ulatuses.

2. Pealikute väljaõpe.

Pealikute õlul lasub peamiselt Kaitseliidu töö ja tegevus. Pealiku teadmised ja juhtimisvõime peavad vastama ülesandele ja ajanõudele. Pealikute kaadri välikule, ettevalmistamisele ja täiendamisele on Peastaap ja malevad pannud sama rõhku, nagu eelmistelgi aastatel; on korraldatud kursusi, õppepäevi, loenguid, töökoosolekuid jne.

Pealikute kaadri uuendamisel on peetud kinni juba aastate jooksul omaks võetud suunast, s. o. et pealik oleks sõjaväeliselt ette valmistatud, vastaks juhi omadusele sõjalisele kui ka seltskondliku tegevuse aladel.

Pealikute järjekordsetel õppustel on püütud pealikuid rakendada enam

isetegevusele, korraldades neile vaidlusõhtuid, instruktorilisi õppusi, töökoosolekuid jne. Iga-aastased pealikute kursused ja praktilised õppused on tõstnud pealikute kaadri ettevalmistuse taset tunduvalt. Sellel alal on olnud silmanähtav edu ja pealikute aktiivsus, enesealgatus ja juhtimise oskus on märksa paranenud. Kuna Kaitseliidu tegevuse raskus lasub pealikul, siis juhtiva kaadri ettevalmistamine ja nende teadmiste värskendamine on esmajärgu tähtsusega.

Pealikute ettevalmistamist ohvitseri auastmes kõrgendamiseks korraldas Peastaap Tallinnas, Tondil Sv. Õppeasutiste juures 11.—22. nov. ettevalmistuse kursuse jalaväe-laskur, rk-, srkv.- ja side-ala ohvitseridele, millest võttis osa 110 ohvitseri. Pärast kursust korraldati seal-samas ka katsed: 110 pealikust-ohvitserist sooritas katsed 104 ohvitseri maaväe alal ja 1 ohvitser mereväe alal.

Kaitseliitlaste ettevalmistamist all-ohvitseri katseteks teostasid üksikud malevad. Kuna Sv. Staabi poolt ei ole veel välja saadetud allohvitseri katsekavu, siis katseid läinud aastal ei korraldatud. Hoolsa ja kauaaegse teenistuse eest Kaitseliidus kõrgendati Kalitüli käskkirjaga Vabariigi aastapäevaks 8 seersanti noorem-veebliks, 7 noorem-seersanti seersandiks, 12 kaprali ja reameest noorem-seersandiks, 64 reameest kapraliks ja madrust vanem-madruseks.

Kokkuvõttes on 1939. a. korraldatud pealikutele 1087 mitmesugust õppust 14122 osavõtjaga. Võrreldes läinud aastaga on pealikute õppus kasvanud 2 õppuse ja 1821 osavõtja võrra.

Üldse on kõik malevad hoolitsenud oma pealikute kaadri teadmiste täiendamise ja värskendamise eest.

3. Laskuriüksuste järjekordsed õppused.

Need on üldiseloomuga mitmesugused õppused, mida korraldati õppepäevade ja üksikute õppetundide näol. Mõni malev korraldas neid õppepäevade näol igale üksusele vähemalt 2. Need õppepäevad korraldas peamiselt piirkonna instruktor, kuid mõnel juhul ka kohalikud pealikud. Viimasel juhul sündis see instruktori poolt koostatud kava järgi. Mõnes malevas on õppuste korraldamine seatud võistluse alusele, kusjuures kohtadele tulnutele arvestatakse punkte ja selgitatakse üksuste paremust.

Tegevusaasta jooksul malevad korraldasid 2404 õppust 59.826 osavõt-

jaga (1938. a. 2528 õppust 63.706 osavõtjaga).

Võrreldes läinud aastaga on sellel alal olnud tagasihoidlikku, mis oli tingitud erakorralisest ajast ja lisatüüpannetest Kaitseliidul.

Iga kaitseliitlase kohta tuleb keskmiselt arvata õppusest osavõttu 1,6 korda.

4. Kaitseliidu laagrid.

Laagrid on korraldatud vähemas ulatuses ja väiksematele üksustele. Üldiselt ilmneb, et Kaitseliidu laagrid ei võta enam seda hoogu, mis oli Kaitseliidu algaastail. Laager väikesele üksusele ei suuda täita tema peale pandud lootusi. Laagreid korraldasid vaevalt pooled malevad.

1939. a. oli 12 laagrit 1923 osavõtjaga (1938. a. oli 7 laagrit 996 osavõtjaga). Seega väike edu sellel alal.

5. Taktikalised õppused.

Kaitseliidu suur Elva sügismanööver jäi erakorralise aja tõttu ülemjuhataja korraldusel pidamata. Kõik eeltööd ja ettevalmistused sellel alal olid tehtud. Manööver pidi olema 28. septembrist 1. oktoobrini, millest pidi osa võtma seitse kuni kaheksa tuhat kaitseliitlast. Taktikaline ettevalmistus läinud aastal sündis suurmanöövri ettevalmistuse tähe all. Malevad koha peal korraldasid õppusi väiksematele üksustele (rühm, kompani), kusjuures pearõhk oli õistel õppustel.

Õppusi korraldati ka koos sõjaväega.

N.-Wene vägede sissetuleku tõttu oli malevatel teisigi ülesandeid, mis pärast sügisesed taktikalised õppused jäid osalt pidamata. Samuti lumekehva talve tõttu jäid pidamata osaliselt ka taliõppused.

Taktikalisi õppusi peeti

1939. a. 345 õppust 14760 osavõtj.

1938. a. 329 „ 14598 „

Võrreldes eelmise aastaga on olnud väike edu 16 õppuse ja 162 osavõtja võrra.

6. Jao lahinguväljaõppe võistlus.

Jao lahinguväljaõppe võistlust üleriigilises ulatuses ei korraldatud malevate töökoormatuse tõttu. Malevad aga pidid neid võistlusi pidama eelmiste aastate eeskujul.

Lahinguväljaõppe võistluste korraldamine malevates oli ette nähtud sügisperioodil, kuid erakorraline tegevus tõmbas sellele kriipsu peale, mis pärast ka osa malevaid ei ole neid üldse korraldanud.

Neid võistlusi ei ole korraldanud Tartumaa, Viru, Võru ja Valga Malevad.

Lahinguväljaõppe võistlused on

toonud suurt elevust taktikalise ettevalmistuse alal.

1939. a. korraldati 82 võistlust 245 jaoga 1825 osavõtjaga.

1938. a. korraldati 156 võistlust 504 jaoga 3089 osavõtjaga.

Nagu andmed näitavad, võime näha suurt tagasihoidlikku sellel alal.

7. Algajate kaitseliitlaste õppused.

Maamalevates, kus noored laiali üksustes ja nende koondamine eriõppusteks teeb raskusi, ei korraldatud noortele eraldi õppusi, küll aga eraldati noored üldõppustel erigruppidesse,

Kuna on ootel „Kaitseliidu Noorte“ ellukutsumine, siis noorte tegevus Kaitseliidu üksustes nagu lööks raugema.

Relvade puudumise tõttu oleks soovitatav varustada noori v/k. püssidega ja nendega pidada laskeharjutusi. Selleks noortel huvi on.

1939. a. korraldati 1413 õppust 7257 osavõtjaga.

1939. a. korraldati 734 õppust 6462 osavõtjaga.

Sellel alal on olnud edu 679 õppuse ja 795 osavõtja võrra.

8. Paraadid, rongkäigud ja teenistus-toimkonnad.

Kaitseliidul kui sõjalisel ja seltskondlikul organisatsioonil tuli korraldada tihti ka paraade ja rongkäike meeoleu loomiseks ja oma jõu demonstreerimiseks. Samuti võtab Kaitseliit osa garnisonides korraldatavatest paraadidest igasugustel üldtähtpäevadel. Teenistustoimkonnad täidavad valvteenistust peamiselt malevate staapides öövalve pidamiseks. Samuti tuleb Kaitseliidul abistada politsei ja teisi ametivõime korrapidamise ja julgeoleku alal.

Suur teenistusülesanne lasus Kaitseliidul N. Vene sõjavägede sissetulekul ja baasidesse asumisel. Ühenduses sellega täitis Kaitseliit pidevalt igasugust erakorralist valveteenistust.

1939. a. oli paraade ja rongkäike 1195 — 50091 osavõtjaga, teenistusülesandeid 6301 — 31524 osavõtjaga, politsei abistamist 149 — 1535 osavõtjaga.

Teenistusest osavõtjate üldarv — 83150.

1938. a. oli paraade ja rongkäike 946 — 50981 osavõtjaga, teenistusülesandeid 5287 — 15637 osavõtjaga, politsei abistamist 185 — 767 osavõtjaga.

Teenistusest osavõtjate üldarv — 67385.

Seega ülesanded suuresti kasvanud.

9. Kontrollkogunemised.

Malevad korraldavad kontrollülevalt igas allüksuses iga 3 aasta taagant. Kontrollülevaatustel kontrollitakse relvi ja riiklikku kui ka seltskondlikku vara. Ühes sellega kontrollitakse ka koosseisu, tegevust väljaõppe ja asjaajamise alal, kassat jne. Ühes kl. üksuse kontrollimisega teostub kontroll ka kõigis selle üksuse juurde kuuluvais eriorganisatsioonides (Naiskodukaitse, noored).

1939. tegevusaastal oli kontrollkogunemisi 5-es malevas, 58 allüksuses, mille nimekirjas seisab 4476 kaitseliitlast. Kontrollkogunemistest võttis osa 3777 kaitseliitlast — seega 84%, kuna ülejäänud malevad korraldasid kontrollülevalt koos teiste õppustega.

II Eriüksuste tegevus.

1. Suurtükivägi.

1939. õppeaastal Kaitseliidu suurtükivägi jätkas eelmise aasta tegevust. Aasta jooksul korraldati 700 õppust (1938. a. 652 õppust) 11368 osavõtjaga (1938. a. 9502 osavõtjaga). Laskeharjutusi on teostanud ligikaudu 2/3 suurtükivägede üldarvust, kuna 1/3 üksusi ei teostanud sel aastal laskeharjutusi.

Patareide meeskondade töö hinnang.

Tulejuhtide töö. Möödunud õppeaastal on teostanud laskeharjutusi 43 pealikut, neist 36 ohvitseri ja 7 allohvitseri. Laskeharjutustest on täidetuid 89%, mittetäidetuid 11%. Üldkokkuvõtte alusel näib, et lasketase 1939. õppeaastal on tõusnud (1938. a. saavutas iga tulejuht keskmiselt 68 punkti, 1939. a. 89,4 punkti).

Suurtüki numbrite töö. Numbrite töö laskmisel varjatud positsioonilt nagu eelmistel aastatel on täiesti rahuldav. Otsese sihtimisega tulistamine nõuab erilisi harjutusi ja kiiremat koostöö tempot positsioonil asumise ja sealt lahikumise osas.

Sidemeeskondade töö. Sidemeeskondade töö on hea. Sidemeeskondadele oleks vaja anda veel treeningut, kõnedistsipliini ja telefonisti laskelehe pidamises.

Suurtüki sõitjate töö jätab üldiselt palju soovida. Viimane asiolu on tingitud sellest, et Kaitseliidu patareid harrastavad vähe õppusi ratsarivis. Kuigi iga kord pole võimalik välja sõita laskeharjutusile hobuveetavate suurtükidega, on vaja üksustes korraldada ratsaõppusi nii palju, et vähemalt välja õpetada hobuseid rakendi ühiseks vedamiseks ja sõitjaid hobuste juhtimiseks.

2. Ratsavägi.

Ratsavägede tegevuses 1939. õp-

peaastal märgime eelmise aasta tegevuse jätkamist. Võrreldes eelmise aastaga kujunes õppuste korraldamiste arv ja õppustest osavõtjate arv suuremaks. 1938. a. oli 863 ratsaõppust 10555 osavõtjaga, 1939. a. 914 õppust 11678 osavõtjaga.

Tähtsaks teguriks ratsasõidu õppimisel on **ratsavõistlused**, millele malevad on pööranud väärilist tähelepanu. Õppeaastal on korraldatud — 69 ratsavõistlust 1135 osavõtjaga. 1938. a. 52 võistlust 854 osavõtjaga. Kõige rohkem ratsavõistlusi korraldas Tartumaa Malev — 17 võistlust, Järva Malev — 13 ja teised vähem. Märkimisväärne on, et möödunud aastal kõik malevad, kus ratsavõistlused olemas, korraldasid ratsavõistlusi. Suuremaks ratsavõistluseks oli Tartumaa, Võru, Petseri Malevate vaheline ratsavõistlus, mis peeti septembrikuus Tartus.

Taktikalisi õppusi ratsavõistlustele korraldati 56 õppust 1009 osavõtjaga (1938. a. — 59 õppust 1011 osavõtjaga). Keskmiselt tuleks iga üksuse kohta 1,2 taktikalisi õppust. Paljud üksused pole neid õppusi üldse korraldanud. Taktikaliste õppuste vahesuse oli tingitud erakordsetest aegadest.

Ratsapäevi korraldati: 7 ratsapäeva 134 osavõtjaga; 1938. a. — 3 ratsapäeva 101 osavõtjaga. Ratsapäevade mitmekesise kava, hoolsa ettevalmistamise ja korraldajate suure arvu tõttu neid korraldatakse iga aasta ikka vähem ja selle arvel teostatakse mitmesuguseid ratsaõppusi ja -võistlusi.

Ratsavarustist ei jätka kõigile ratsameestele, mistõttu võivad sadulasse istuda korraka umbes 75% ratsameeste üldarvust. Ratsarakmete puudumine halvab ratsameeste väljaõpet eriti ratsasõidu osas. Möödunud aastal kokkukutsutud mob. eskadronides ilmnes kohati ratsarakmete puudulik hooldamine.

3. Side.

Kaitseliidu sideüksused koosnevad sidekompanidest, -rühmadest ja -komandodest. Õppetöö sideüksuses kannab püsivat iseloomu ja järgneval aastal jätkatakse eelmise aasta tegevust.

Suureks tõukeabinõuks sidemeeste väljaõpetamisel on **sidevõistlused**. Üldsummas möödunud õppeaastal peeti 32 sidevõistlust 406 osavõtjaga. Suuremad sidevõistlused — üleriigilised — peeti novembrikuus Tapal ja neist võtsid osa kõik malevad 6-mehelise töökondadega. **Taktikalisi õppusi** sidealal peeti 22, 352 osavõtjaga. Eelmisel aastal peeti 16 õppust

322 osavõtjaga. Üldiselt taktikalisi õppusi sidealal peetakse liiga vähe. On tarvilik, et iga malev korraldaks vähemalt ühe taktikalise õppuse, millest osa võtaks ka sidemeeskonnad. Praeguse kokkuvõtte kohaselt tuleb igale sideüksusele 0,5 taktikalisi õppust.

1939. a. peeti kokku 462 sideõppust 4408 osavõtjaga. Seega iga sideüksus on korraldanud keskmiselt 9 õppust.

4. Gaasikaitseüksused.

G-kaitse komandod, arvult 16, on korraldanud aasta vältel üksikult ja koos teiste üksustega rida järjekordseid õppusi, taktikalisi õppusi ja õppusi pealikuile. Peale g-komandode õppuste on malevad korraldanud veel g-ala õppusi teistel õppustel, loengutel ja kursustel. G-õppusi 1939. a. korraldati 287 õppust 4060 osavõtjaga, 1938. a. 221 õppust 3433 osavõtjaga.

5. Raskekuulipilduja ja suusk-ratturüksused.

Raskekuulipilduja-, suuskuri- ja ratturüksustes jätkati õppealal eelmise aasta tegevust. Üksustes kohati annab tunda suuskade puudumine ja väljaõppe suusatamise alal nõuab täiendamist.

Võrreldes läinud aastaga on nimetatud õppuste korraldamisel märgata alljärgnevalt:

1939. a. rk üksustes 400 õppust 6407 osavõtjaga, suuskur üksustes 85 õppust 1167 osavõtjaga ja rattur üksustes 97 õppust 1056 osavõtjaga.

1938. a. — 118 õppust 1566 osavõtjaga, — 60 õppust 602 osavõtjaga ja — 47 õppust 602 osavõtjaga.

Raskekuulipilduja-, suuskuri- ja ratturüksustes väärrib esiletõusmist õppuste ja õppustest osavõtjate arvu ligikaudu kahekordne suurenemine.

III Tegevus laskealal.

1. Laskerajad.

Laskerajade väljaehitamine ja nende sisustamine lahinguilmeliste laskmiste läbiviimiseks jätkus 1939. a. See töö võtab aga veel mõni aasta aega, sest hulk maalasid on riigilt saadud alles viimasel kahel aastal ja nende väljaehitamiseks puudub raha.

1. detsembril 1939. a. oli Kaitseliidu üksustel kasutada kokku 386 laskerada, neist 218 laskerada asub riigilt põliseks kasutamiseks antud maadel ja 178 laskerada asuvad taluomanikkude maadel. Kõigil neil laskeradadel on laskmine lubatud. Peale selle on suur hulk riigilt antud maaalaseid laskeradade tarvis, mis aga veel ei ole suudetud välja ehitada laskmiseks, kuna puuduvad kuulipüüde vallid, näitajate varjendid,

tulejooned, märkide seadeldised jne. 1939. aasta jooksul on laskekõlbulike laskeradade arv suurenenud 4 võrra.

Umbes 35 üksusel on laskerajad, mis võimaldavad laskmist alla 300 m. Meie praegune laskekool nõuab aga laskerada vähemalt 300 m. ulatuses. Seega on neil 35 üksusel päevakorras uute laskeradade soetamine, juhul kui praegused laskerajad ei võimalda pikendamist.

2. Laskejuhatajate kaadri välja- koolitamine.

Laskeharjutusteks kaitseliitlaste ettevalmistamine ja laskeharjutuste tegelik läbiviimine teostub laskejuhatajate kaudu. Laskejuhatajate teadmiste värskendamiseks ja uute laskejuhatajate ettevalmistamiseks on malevad korraldanud kokku 160 erikursust, millest on osa võtnud 1280 laskejuhatajat ja kandidaati. 1938. a. võttis laskejuhatajatele korraldatud kursustest osa kokku 1522 laskejuhatajat ja kandidaati.

3. Õppelaskmised.

Kaitseliidu laskemäärused näevad ette ja rohkem ei luba ka laskemoona normid, et laskur laseb aastas keskmiselt kolm õppelaskeharjutust, peale selle karikavõistlused.

1939. a. on iga kaitseliitlane lasknud keskmiselt 1,9 õppelaskeharjutust (1938. a. 1,7 harjutust).

Sõjapüüsi õppelaskeharjutusi korraldati 4274 korda 70.283 osavõtjaga. 1938. a. — 4771 harjutust 62.023 osavõtjaga.

Klassikatseid sõjapüüsi laskmises korraldati 160 korral, neist võttis osa 2143 kaitseliitlast. Klassikatseid sooritas 1343 kaitseliitlast ehk 62,7% klassikatsetest osavõtnuist.

Sõjapüüsi lahingulaskmiste arv on võrreldes 1938. a. 367 harjutuselt tagasi läinud 318 korrale, kuna osavõtjate arv lahingulaskmistest on jäänud umbes eelmise aasta tasemele 4601-le; 1938. a. oli osavõtjaid 4804.

Osavõtt rk. laskeharjutustest on tõusnud 2794-le (1938. a. 2236).

Püstol-kuulipildujatest on laskeharjutusi korraldatud 99 korral, millest osa võttis 698 kaitseliitlast.

Püstolitest korraldati laskeharjutusi 1152 korda 6024 osavõtjaga. Seega on iga püstoli laskur keskmiselt 3,2 laskeharjutust kaasa lasknud. Klassilaskurite ja küttide arv on tõusnud 1029 mehe võrra, või 2%.

4. Laskevõistluste korraldamine.

Laskevõistlused on olnud üheks peamiseks teguriks laskeosavuse

arendamises. Laskevõistluste tähtsusest on kõikjal aru saadud ja neid on korraldanud kõik malevad.

Kaitseliidus on 1939. a. korraldatud 2293 laskevõistlust, millest on osa võtnud 57.682 meest. Laskevõistluste läbiviimiseks oli tööle rakendatud kohtunikke ja abitööjõududena 9356 meest.

Võrreldes 1938. a. on laskevõistluste arv suurenenud 437 võrra ja võistlustest osavõtjate arv 4921 mehe võrra.

Osavõtjate arv on tõusnud peamiselt väikekaliibri püüsi laskevõistluste ja kompanide ja malevate sõjapüüsi sisemistest laskevõistlustest osavõtjate arvu suurenemise tõttu.

5. Parimate laskurite välja- koolitamine ja laskespordi klubide tegevus.

„Ole mees“ laskevõistluste korraldamine 1939. a. on läinud tagasi. Täiskaliibripüüsi ringis korraldasid 42 klubi, väikekaliibripüüsi ringis 33 ja sõjapüstoli ringis 18 klubi „Ole mees“ laskevõistluste (1938. a. vastavad arvud olid 56, 42 ja 12).

1939. a. oli Kaitseliidu lasketreeningrühmis 96 meest, kes võtsid läbi Peastaabi poolt antud treeningu kava. Rohkearvulistel laskevõistlustel need laskurid näitasid kõrgeklassilisi tulemusi.

Kaitseliidu noored ja noored kotkad, kes on huvitatud laskmisest, on koondatud laskerringidesse, kus saavad ettevalmistuse paremate Kaitseliidu laskurite poolt relva materjal-osa tundmises, käsitlemises ja laskmises. Noortele korraldati 1939. a. sügisel üleriigilised meisterlaskevõistlused väikekaliibripüüsi, millest võttis osa 150 noort ja kus saavutati häid tagajärgi. Noorte laskerringides on praegu üle 3000 noore, kes harrastavad laskmist v. kaliibripüüsi.

6. Käsirelvade seisukord.

Malevatest saadud aruannete järgi ülevaadatud käsirelvade seisukord on üldiselt hea, välja arvatud vene 3" vintpüssid. 23.967 K. L. 303" püssist on 1939. a. malevates ülevaadatud 10.499 püssi ehk 44%. Ülevaadatud püssidest oli puhta õõntega 7164 püssi ehk 68,2% püssidest (1938. a. ülevaadatud püssidest oli puhta õõntega 66,8%). Vintpüsse, kus õõnes esinesid virtsikud, oli 998 püssi ehk 9,5% (1938. a. — 8,6%); väikesed roostejäljed esinesid 1560 püssil ehk 15% ülevaadatud püssidest (1938. a. — 14,8%); roostejälgedega püsse oli 634 ehk 6% (1938. a. — 8%) ja sü-

gavate roostejälgedega 141 püssi ehk 1,3% (1938. a. — 1,8%).

K. L. 300" püsside hooldamisega, mis lühikest aega on tarvitamisel olnud, ei saa olla rahul. Endises seisukorras, s. o. puhta õõnega 2504 püssist oli 2372 püssi ehk 94,8%; virtsikutega õõnes esines 64 püssi ehk 2,5%; väikeste roostejälgedega 45 püssi ehk 1,8%; roostejälgedega 21 püssi ehk 0,8% ja sügavate roostejälgedega 2 püssi ehk 0,1% ülevaadatud püssidest. Halvenenud on seega 5,2% ülevaadatud püssidest, neist 2,7% kaks ja rohkem halvenemise astet. See näitab, et leidub kaitseliitlaste hulgas mehi, kes neile usaldatud relva eest küllaldaselt ei hoolitse.

Halvas seisukorras on vene 3" vintpüssid, mis juba nende väljaandmisel olid halvas seisukorras. 2735-st ülevaadatud püssist olid õõne kulu- vuse tõttu 1287 püssi sarnased, kus kaliiber 7,77 mm. või suuremad kaliibrid lähevad suudmest ühe või rohkem kaliibri pikkuselt, s. o. 7,62 mm. ja rohkem raua õõnde. Katselaskmised on näidanud, et keskmiselt 95% niisugustest kulunud kaliibriga püssidest on praakpüssid, millega ei ole võimalik 200 m. kauguselt lahingumärgi pihta lastes saavutada minimaal nõudeid, s. o. 40% tabamusi, kõnelemata õppelaskmistel ülesseatud nõudeist.

Inglise vintpüssid, mis on kasutamisel laskespordilastel, on üldiselt rahuldavas seisukorras: 48,2% ülevaadatud püssidest olid puhta õõnega; virtsikuid leidis 9,4% püsside juures; väikeste roostejälgedega oli 12,9%, roostejälgedega 24,3 ja sügavate roostejälgedega 5,2% ülevaadatud püssidest.

(Järgneb.)

K-L. Rakvere Suurtükiväe Divisjoni

ASJADE LOTERII

põitute nimekiri:

Loosimine toimus 10 mail.

pil nr.	võidu nr.	pil nr.	võidu nr.
008	— 9	568	— 6
016	— 1	579	— 8
261	— 10	619	— 7
271	— 3	729	— 11
276	— 2	844	— 4
348	— 12	867	— 5
400	— 13		

Võite võib kätte saada ühe kuu jooksul, Pikk t. 7 Maleva õpperuumidest, Divisjoni toast, igal kolmapäeval kella 19.00—20.00.

Juhatus.